

S a m þ y k k t i r

fyrir hlutafélagið

“Almenningssamgöngur höfuðborgarsvæðisins” ohf.

Nafn félagsins, heimili og tilgangur

1. gr.

Félagið er opinbert hlutafélag og er nafn þess „Almenningssamgöngur höfuðborgarsvæðisins” ohf.“

Heimilisfang félagsins er Hamraborg 9, 200 Kópavogur.

Félaginu er, af hálfu ríkisins, komið á fót með heimild í ákvæði 5.17 í 6. gr. fjárlaga fyrir árið 2025.

Samhliða uppfærslu á samkomulagi aðila frá 26. september 2019 um skipulag og fjármögnun uppbyggingar á samgönguinnviðum á höfuðborgarsvæðinu, (hér eftir nefndur „Samgöngusáttmáli“), hinn 21. ágúst 2024, gerðu ríkið og sveitarfélögin á höfuðborgarsvæðinu með sér samkomulag um rekstur almenningssamgangna á höfuðborgarsvæðinu. Skv. 1. gr. samkomulagsins eru aðilar sammála um að koma á fót félagi eða rekstrareiningu um almenningssamgöngur á höfuðborgarsvæðinu. Stofnun félags og samþykktir þessar fyrir opinbera hlutafélagið “Almenningssamgöngur höfuðborgarsvæðisins ohf.” eru gerðar á grundvelli þess samkomulags.

Tilgangur félagsins er að annast þróun, skipulag og rekstur almenningssamgangna á höfuðborgarsvæðinu með sjálfbærni að leiðarljósi samkvæmt sérstökum þjónustusamningi þar um við hlutaðeigandi sveitarfélög og ríkið. Reksturinn tekur jafnt til leiðakerfis hefðbundinna strætisvagnleiða og Borgarlínu. Nánar tiltekið er tilgangur félagsins að stuðla að hagkvæmum hágæða almenningssamgöngum á höfuðborgarsvæðinu, stuðla að því að loftslagsmarkmiðum stjórnvalda um sjálfbært, kolefnishlutlaust borgarsamfélag verði náð, stuðla að auknu umferðaröryggi og að tryggja skilvirkt samstarf milli ríkisins og

sveitarfélaga á höfuðborgarsvæðinu um trausta umgjörð á uppbyggingu hágæða almenningssamgangna.

Félaginu er ekki ætlað að skila arði og er hluthöfum óheimilt að taka arð út úr félaginu. Verði hagnaður af starfsemi félagsins skal honum ráðstafað í starfseminni til samræmis við samþykktir þessar og tilgang félagsins.

Við slit félagsins skal fara með eignir þess í samræmi við ákvæði XIII. kafla laga nr. 2/1995 um hlutafélög.

Meginmarkmið og verkefni félagsins

2. gr.

Meginmarkmið félagsins skulu vera eftirfarandi:

- a. Að stuðla að hagkvæmum hágæða almenningssamgöngum á höfuðborgarsvæðinu,
- b. Að stuðla að því að loftslagsmarkmiðum stjórnvalda um sjálfbært, kolefnishlutlaust borgarsamfélag verði náð,
- c. Að stuðla að auknu umferðaröryggi,
- d. Að tryggja skilvirkt samstarf milli ríkisins og sveitarfélaga á höfuðborgarsvæðinu um trausta umgjörð á uppbyggingu hágæða almenningssamgangna.

Meginverkefni félagsins skulu vera:

- a. Að veita almenna þjónustu á sviði almenningssamgangna á höfuðborgarsvæðinu,
- b. Að taka þátt í þróun uppbyggingar innviða almenningssamgangna á höfuðborgarsvæðinu í samstarfi við Betri samgöngur ohf.,
- c. Að vinna að áframhaldandi þróun og áætlanagerð vegna almenningssamgangna á höfuðborgarsvæðinu,
- d. Að stýra daglegum rekstri fyrirtækisins og fylgja eftir fyrirbyggjandi áætlunum,
- e. Að móta stefnu fyrirtækisins varðandi leiðarkerfi, þjónustustig og fargjöld,
- f. Að framkvæma útboð og innkaup í samræmi við fyrirbyggjandi áætlanir,
- g. Að miðla til eigenda hvernig unnið er að því að ná fram þeim markmiðum sem skilgreind hafa verið með árangursmælingum.

Félaginu er einnig heimilt að gera hvers konar samninga við aðra aðila til að ná tilgangi sínum á sem hagkvæmastan hátt.

Hlutafé félagsins

3. gr.

Hlutfé félagsins greiðist í samræmi við hlutafasamkomulag milli stofnaðila og er á stofnfundi kr. 1.000.000.000 – einn milljarður króna- og skiptist í jafn marga hluti. Hver hlutur er að fjárhæð ein króna að nafnvirði. Hlutir skulu hljóða á nafn. Eitt atkvæði fylgir hverjum hlut.

4. gr.

Ríkissjóður fer við stofnun félagsins með 33% eignarhluta og sveitarfélög á höfuðborgarsvæðinu, Reykjavíkurborg, Garðabær, Hafnafjarðarkaupstaður, Kópavogsbær, Mosfellsbær og Seltjarnarnesbær, samtals 67%.

Fjármála- og efnahagsráðherra (hér eftir nefndur ráðherra) skal fara með hlut ríkisins. Stjórn Samtaka sveitarfélaga á höfuðborgarsvæðinu (hér eftir nefnd SSH) skal fara með hluti sveitarfélaganna í félaginu í þeirra umboði.

Hluthafa er óheimilt að selja, lána, veðsetja, gefa eða framselja á annan hátt hluti sína í félaginu í heild eða hluta, án skriflegs samþykkis stjórnar félagsins. Hluthöfum er þó heimilt án skriflegs samþykkis stjórnar félagsins að framselja hluti sína í félaginu til annarra hluthafa þess. Ekki er heimilt að framselja hluti félagsins til annarra en hluthafa félagsins.

Heimilt er að hækka hlutfé félagsins með ályktun hluthafafundar að fenginni heimild í fjárlögum af hálfu ríkisins og samþykktum fjárhagsáætlunum af hálfu sveitarfélaga. Öðrum en hluthöfum félagsins er óheimilt að skrá sig fyrir nýju hlutfé.

Hluthafafundur einn getur ákveðið lækkun hlutafjár.

5. gr.

Stjórn félagsins skal halda hlutaskrá samkvæmt lögum. Heimilt er að hafa skrána í tryggu lausblaðaformi eða tölvuskrá hana. Hlutaskrá skal geymd á skrifstofu félagsins og eiga allir hluthafar og stjórnvöld aðgang að henni og mega kynna sér efni hennar.

Í hlutaskrá skal greina:

- a) Hluti í númeraröð.

- b) Nöfn hluthafa, heimilisföng og kennitölu.
- c) Skráningardag eigendaskipta.

Stjórn félagsins skal að kröfu hluthafa eða veðhafa gefa út staðfestingu um færslu í hlutaskránni.

6. gr.

Hluthafi ber ekki ábyrgð á skuldbindingum félagsins fram yfir hlut sinn í félaginu.

Engin sérréttindi fylgja hlutum í félaginu, önnur en þau sem greind eru í samþykktum þessum.

Hluthafafundur

7. gr.

Æðsta vald í málefnum félagsins, innan þeirra marka sem lög og samþykktir félagsins ákveða, er í höndum lögmæts hluthafafundar.

Á hluthafafundi félagsins fer fjármála- og efnahagsráðherra með atkvæðisrétt ríkisins og formaður stjórnar SSH með atkvæðisrétt fyrir hönd og í umboði sveitarfélaganna. Geta þeir veitt öðrum umboð til að fara með atkvæðarétt á fundinum fyrir þeirra hönd en óheimilt er að skipta atkvæðarétti upp eða fela fleiri en einum umboð til að fara með atkvæði fyrir þeirra hönd.

Aðalfundur skal haldinn á heimili félags eða þar sem stjórn ákveður að hann skuli haldinn hverju sinni, að jafnaði fyrir lok júní ár hvert.

8. gr.

Stjórn félagsins skal boða til hluthafafundar með tilkynningu til hluthafa, með rafrænum hætti eða á annan jafn sannanlegan hátt, með að lágmarki 14 daga fyrirvara. Skal boða

stjórnarmenn, framkvæmdastjóra og endurskoðendur félagsins á hluthafafund. Fundarefnis skal getið í fundarboði.

Fyrirsvarsmönnum hluthafa, auk kjörinna fulltrúa þeirra, er heimilt að sækja hluthafafund og taka þar til máls og bera upp fyrirspurnir.

Aðalfundur félagsins skal vera opinn öllum kjörnum fulltrúum eigenda félagsins, þ.e. bæði þingmönnum og sveitarstjórnarmönnum svo og framkvæmdastjórum viðkomandi sveitarfélaga og skulu þessir aðilar hafa rétt til að taka til máls á fundinum og bera upp fyrirspurnir. Þá skal fulltrúum fjölmiðla heimilt að sækja aðalfund félagsins.

9. gr.

Hluthafafundur kýs fundarstjóra og fundarritara. Fundargerðabók skal haldin og í hana skráð það sem gerist á hluthafafundi. Fundarstjóri stýrir fundi og úrskurðar um ágreiningsatriði.

Tillögur um breytingar á samþykktum félagsins eða um sameiningu þess við önnur félög eða fyrirtæki má ekki taka til meðferðar á hluthafafundi nema þess hafi verið getið í fundarboði, eða með sérstöku samþykki hluthafa.

Hluthafafundur er lögmætur ef hann er löglega boðaður.

10. gr.

Hluthafar geta með skriflegu umboði veitt umboðsmönnum heimild til að sækja hluthafafund og fara með atkvæðisrétt sinn, sbr. þó 7. gr.

Einfaldur meirihluti atkvæða ræður úrslitum á hluthafafundi nema öðruvísi sé fyrir mælt í lögum eða samþykktum þessum.

Samþykki allra hluthafa þarf þó til þess;

- a) að skylda hluthafa til að leggja fram fé í félagsþarfir fram yfir skuldbindingar sínar;
- b) að takmarka heimild aðila til meðferðar á hlutum sínum, umfram það sem áður er getið;
- c) að breyta ákvæðum samþykktum um hlutdeild aðila í félaginu eða jafnrétti þeirra á milli, hvort sem er innan hlutaflokka eða milli hlutaflokka félagsins.

Tillögur um breytingar á samþykktum félagsins má ekki taka til meðferðar á hluthafafundi hafi þess ekki verið getið í fundarboði, nema allir hluthafar félagsins samþykki það.

11. gr.

Á aðalfundi skulu tekin fyrir þessi mál:

- a) Stjórn félagsins skal skýra frá hag félagsins og rekstri þess á liðnu starfsári.
- b) Efnahagsreikningur og rekstrarreikningur félagsins fyrir liðið starfsár skulu lagðir fram ásamt athugasemdum endurskoðanda félagsins til samþykktar.
- c) Stjórn félagsins skal kjörin og endurskoðandi.
- d) Tekin skal ákvörðun um hvernig fara skal með hagnað, sbr. ákvæði hluthafasamkomulags, eða tap og framlög í varasjóð.
- e) Starfskjarastefna stjórnar skal tekin fyrir til staðfestingar.
- f) Ákvörðun skal tekin um greiðslur til stjórnarmanna og endurskoðenda.
- g) Umræður og atkvæðagreiðslur um önnur málefni, sem löglega eru upp borin.

Stjórn félagsins skal boða til aukafundar eftir ákvörðun hennar eða að kröfu kjörinna endurskoðenda eða hluthafa sem ráða yfir a.m.k. einum tuttugasta hlutafjár í félaginu. Skal krafan skriflega gerð og fundarefni tilgreint og fundur boðaður þá innan 14 daga. Ef stjórnin skirrist við að boða fund eftir móttöku slíkrar kröfu má leita atbeina stjórnvalda samkvæmt lögum um hlutafélög.

Stjórn félags og framkvæmdastjóri

12. gr.

Stjórn félagsins skal skipuð fimm (5) einstaklingum og tveimur (2) til vara og skal val þeirra staðfest á aðalfundi ár hvert. Ráðherra tilnefnið tvo (2) aðalmenn og einn (1) varamann, sem skal vera varamaður fyrir þá stjórnarmenn sem tilnefndir eru af ríkinu. SSH tilnefnið þrjá (3) aðalmenn og einn (1) varamann. Stjórn SSH skipar formann stjórnar án tilnefningar úr hópi stjórnarmanna. Tilkynna skal ráðherra um fyrirhugað val á nýjum formanni félagsins með hæfilegum fyrirvara fyrir aðalfund, áður en val formanns er staðfest. Ráðherra tilnefnið varaformann úr hópi stjórnarmanna og skal SSH jafnframt tilkynnt um fyrirhugað val með hæfilegum fyrirvara áður en það er staðfest.

Ráðherra og stjórn SSH er jafnframt heimilt að koma sér saman um skipan ráðgefandi hæfnisnefndar sem geri tillögur að samræmdum tillögum um tilnefningar stjórnarfólks á grundvelli viðmiða um þá hæfni, þekkingu og reynslu sem krafist er af stjórnarmönnum.

Gæta skal að sem jöfnustu kynjahlutfalli við tilnefningar í stjórn félagsins.

Stjórn félagsins skal eins og unnt er leggja áherslu á gott samráð og samvinnu við helstu hagsmunaaðila þeirra verkefna sem félaginu er ætlað að sinna.

Stjórn skal horfa til almennra eigandastefna hluthafa félagsins.

Stjórnarmenn og framkvæmdarstjóri skulu vera lögráða. Þeir mega ekki á síðustu 5 árum hafa verið úrskurðaðir gjaldþrota eða hlotið dóm í tengslum við atvinnurekstur samkvæmt almennum hegningarlögum, samkeppnislögum og lögum um fjármálafyrirtæki, hlutafélög, einkahlutafélög, bókhald, ársreikninga eða gjaldþrotaskipti o.fl. Þeir skulu ekki vera kjörnir fulltrúar á Alþingi eða í sveitarstjórn.

13. gr.

Stjórn félagsins skal setja sér starfsreglur þar sem nánar er kveðið á um framkvæmd starfa hennar.

Stjórn félagsins stýrir öllum málefnum félagsins milli hluthafafunda og gætir hagsmuna þess gagnvart þriðja aðila. Undirskrift meirihluta stjórnarmanna skuldbindur félagið. Formaður boðar til stjórnarfunda. Hver stjórnarmaður getur krafist stjórnarfundar. Sama rétt á framkvæmdastjóri. Halda skal fundargerð um stjórnarfund og skal staðfest fundargerð gerð aðgengileg öllum stjórnarmönnum.

Stjórnarfundir eru lögmætir ef meirihluti stjórnarmanna eða, eftir atvikum, varamenn þeirra sækja fund. Komi til atkvæðagreiðslu um afgreiðslu mála í stjórn skal einfaldur meiri hluti ráða niðurstöðu. Atkvæði formanns ræður úrslitum falli atkvæði jöfn innan stjórnar.

Stjórnarmenn og framkvæmdarstjóri skulu hvorki taka þátt í meðferð mála þar sem þeir eiga hagsmuna að gæta né mála er varða aðila sem eru þeim tengdir persónulega eða fjárhagslega. Þeir skulu jafnframt upplýsa stjórn um hagsmunatengsl eða önnur atriði sem eru til þess fallin að draga óhlutdrægni þeirra í efa.

14. gr.

Stjórn félagsins ræður framkvæmdastjóra sem skal hafa haldgóða menntun og reynslu af stjórnun sambærilegra verkefna eða félaga. Stjórn ákveður laun framkvæmdastjóra og starfskjör. Ekki er heimilt að ráða stjórnarmann sem framkvæmdastjóra.

Stjórnin veitir framkvæmdastjóra prókúruumboð fyrir félagið. Framkvæmdastjóri hefur með höndum stjórn á daglegum rekstri félagsins og kemur fram fyrir þess hönd í öllum málum sem varða venjulegan rekstur. Hann sér um reikningshald og ráðningu annarra starfsmanna félagsins.

Framkvæmdastjóra ber að veita stjórnarmönnum og endurskoðanda allar upplýsingar um rekstur félagsins sem þeir kunna að óska og veita ber samkvæmt lögum.

Reikningar félagsins og endurskoðun

15. gr.

Starfsár og reikningsár er almanaksárið. Stjórnin skal á hverju ári semja ársreikning fyrir félagið og skal stjórnin hafa lokið gerð ársreiknings og lagt hann fyrir endurskoðanda eigi síðar en fjórum vikum fyrir aðalfund.

Á aðalfundi félagsins skal kjósa félaginu löggiltan endurskoðanda.

Endurskoðandi skal rannsaka ársreikning félagsins í samræmi við góða endurskoðunarvenju og í því sambandi kanna bókhaldsgögn félagsins og aðra þætti er varða rekstur þess og fjárhagsstöðu og er honum jafnan heimill aðgangur að öllum bókum félagsins og skjölum. Endurskoðandi skal hafa lokið endurskoðun ársreiknings eigi síðar en tveimur vikum fyrir aðalfund. Ber honum að senda endurskoðaða reikninga til stjórnar félagsins ásamt athugasemdum. Endurskoðaðan ársreikning skal leggja fyrir aðalfund félagsins til samþykktar.

Birta skal endurskoðaða ársreikninga, samstæðureikninga og sex mánaða árshlutareikning félagsins á vef félagsins.

Breytingar á samþykktum félagsins.

16. gr.

Samþykktum þessum má breyta á lögmætum aðalfundi eða aukaaðalfundi í samræmi við samþykktir þessar eða lög um hlutafélög.

Önnur ákvæði

17. gr.

Félagið skal birta samþykktir þessar á vef félagsins.

Þannig samþykkt á stofnfundi félagsins þann xx 2025

f.h. íslenska ríkisins

f.h. sveitarfélaga á höfuðborgarsvæðinu

fjármála- og efnahagsráðherra

borgarstjóri Reykjavíkurborgar

bæjarstjóri Kópavogsbæjar

bæjarstjóri Hafnarfjarðarkaupstaðar

bæjarstjóri Garðabæjar

bæjarstjóri Mosfellsbæjar

bæjarstjóri Seltjarnarnesbæjar

Samtök sveitarfélaga á höfuðborgarsvæðinu